

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 20.

Sad jakkegærdde

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad Oktober 1906.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Baittem olbmui oudast.

»Diktet din õuovggasædek nuft
baittet olbmui oudi, vai si oidnek
dagoid ja gudnejattek din ačadek, gut-
te læ almin.« Matt. 5, 16.

Go olmuš cakketa õuovga, de
son dam dabalažat dakka damditi go
læ sævdnjat dam baikeſt, gost, son læ;
ja go Jesus dai sani siste cælkka
mattajegjidi, atte si galggek diktet
õuovggasæsek baittet olbmui oudast,
de dakka son dam damditi go son
oaidna, atte læ nuft cælkkemættom
sævdnjad olbmui vaimoi siste. Son
rakista buokaid, ja son ainarak sitta,
atte õuovgga galgga baittet buokai
bagjeli, gæk õokkajek sævdnjadasast.
Damditi cælkka son miġjidi, atte si
galggek baittet, vai olbmuk besek
dam oaidnet.

Dat i læk galle, atte mattajægje
ješ læ ožžom õuovggasa, son fertte
maidai dam videdet. Dat, gutte læ
šaddam buristsivneduvvut, galgga æl-
let nuft, atte son matta læt burist-
sivnadussan.

Min aigege gavdnujek dače ba-
habut ædnag dovdastægje kristalažak,
gæk vuoinalaš bargo dařhost banta
joavddelassan õužžuk, ja gæk oalgotek
ječaidæsek, atte si æi sate maide-
ge dakkat. Æi mate læt daggar sie-
lok likkolažak, vaiko ječa galle lok-
kek, atte sist læ buorre maššo ja sist
læ õuovgga. Mutto vaiko man ollo
õuovgga lifči sielost, de i almake læt
dast galle Jesusa sane mielde. Son
gaibeda æmbo. Don galgak diktet du
õuovgak baittet daggo bokte, atte da-
gak burid dagoid, nuft atte du laga-
mužak ožžuk oaidnet, mi kristalaš-
vuotta læ, ja si šaddek daggo bokte
gudnejattet min almalaš ače.

Apostal Paulus čalla Korintala-
žaidi: »Mi læk Kristusa njalga hag-
ja Ibmeli sin gaskast, guđek bestu-
juvvujek ja sin gaskast, guđek lap-
pujek.« Datge sanek sistesekdollek,
atte Ibmela manak galggek õuovggat
dam sevdnjis mailnest, ja dam galg-
gek si dakkat juokke baikeſt, sikke
sidast ja bivddohamanest, ja maidai
galggek si dam dakkat juokke aige,
æi dušše čavča- ja dalveaige, mutto
maidai gæseaige. Njalme dovdastus
læ galle buorre; mutto i dovdastus
væked maidege, jos ællem dam mielde
i õuovo. Gæpas læ cælkket: »Mon
læm kristalaš,« mutto vagjolet nuftgo
kristalaš i læk nuft gæpas, dastgo
dast gaibeduvvu oaže russinavlljub-
me. Damditi don lokke, gutte ječad
dovdastak kristalažžan, æle kristalaš
ællema ja oudet kristalaš dakkamu-
šaid. Ibmel læ navcaid loppedam ad-
det dađemielde go hæivek læk.

Buorek dagok æi daga olbmui
buorren, mutto dak čajetek, atte ol-
muš læ buorre. Olmuš i læk buorre
damditi go son buore dakka. Mutto
olmuš dakka buore, damditi go son
læ buorre. Ibmel fertte vuost vaimo
dakkat buorren, oudalgo olmuš mat-
ta dakkat maidege, mi læ buorre su
čalmi oudast.

Okta bargi.

»Mon berrim dakkat su dago,
gutte læ mu, dam bale go læ bæivve,
igja boatta, goas i oktage mate barg-
gat.«

Jesus læi okta bargi. Son ib-
merdi takseret dam jottelet vasse ai-
ge. Son bargai hæittekætta, vaiko
buok ja buokak su gæččalegje hettit.
»Mon berrim,« cælkka son. Dobbe
læi juoga, mi buli su siste, maid i

mikkege mattam časkadet. I papai
vašše, i olbmui boasto ibmardus, i su
ustebi jallavuotta — i fal i mikkege,
son fertti vagjolet dam algatuvvum
gæino alde.

Geččop mi sudnjil!

Geččop mi maidai dasa buok,
mi ravkke min bargoi! Jurdaš ovta
olbmui sielo mavvolašvuoda ala! Jur-
daš, man dat læ divraset ostujavvum,
ja daddege inaggar dilest ænaš sielok
læk.

Buok olbmuk læk du vieljak,
maidai dak, guđek læk skittardam sin
arbesek ja læk dal jamas nælggomen
dam stuora dušševuoda daihe spini
borramlitte baldi.

Si læk du vieljak! Gæca, maid
Jesus oaffarušai! Gæca, maid son
dagai du diti. Go don dam gæčadak,
de matta du siste morranet okta bag-
gejegje: »Mon berrim.« — Mutto —
barga dam bale go læ bæivve. Min
bargobæivve i læk gukke. Igja boat-
ta. Dat boatta vuoinadusain dam os-
kaldes barggai. Mutto dat boatta mai-
dai likko-dakkamušain ja duomoin
dam laikai.

Barga, dam bale go læ aige.

Okta kristalaš alma ješječas biet-
talæmetaga læ dego okta muorra al-
ma šaddotaga.

Moadde sane boares olbmuidi.

Don rakis boares olmai daihe
nisson, must læ hallo duina sarnodet
moadde sane. Du cælem i daide læk
læmaš okta vagjolus lifči alde; du
juolgek daidek læk sarjaduvvum bas-
teles lanjain, du čielgge læ roakagam
nođin, du muodok læk roččagam, ja
du oaiivve læ čurgodam vuostegieda-
gævadest ja morrašest. Davja læ du

vaimo ferttim varddet, go don læk čuožžom du rakasidak jabmensænga lutte. Okta nubbe mañest læ eritmannam, ja dal læ šaddam nuft jaskad ja ovtasgas du birra. Ækked bællai dal sogja, ja bæivve vuollan! Muttom bæive daihe muttom ija ferttek maidai don njegegjat vuolas jabmensuoivan læge sisa, don ferttek čađamannat dam sevdnjis čoaska dæno, man jabmen — ja **mi galgga dalle dpatuvvat?**

Galgakgo don dalle molsot aige almin vai helvetin — bestujumin agalažat vai lappumin?

Rakis vuoras olmai ja nisson, dam gačaldaga bijam mon dal duodalažat du oudi:

Lækgo don bestujuvvum?

Lægo dust vissasmattujubme daihe duodaštus du vaimost, atte Ibmel Jesus Kristus diti læ andagassi addam dudnji buok du suddoid ja addam dudnji ođta vaimo? Daidak don cœlkket, atte ik don dieđe, ik læk visses dam ala, daihe atte don ik læk jurdašam dam ala? Don, gutte læk joavddam — oazžop mi dagjat — agalašvuoda raje ala, nuft atte i oktige imasen dovdoši, jos don vel boatte iđet gavdušekge jabmen. Ik daide don diettet, lækgo don garves gavdnadet du Ibmelinak? Ik daide vel læk alggam jurdašet du orromsajad ala agalašvuodast.

Ibmela datto læ, atte don gulgak audogassan šaddat. Maidai du diti læ son saddir su barnes, gillat ja jabmet ædnam ala. Maidai don læk divrraset ostujuvvum. Damditi, don oadde siello, čuožžel bajas jabmi lutte ja vuolge dallanaga Jesus lusa. I læk dal aigge šat hælbadet. Čelke nuftgo duollar: »Ibmel læge mudnji suddolažži ærmogas!» ja Ibmel læ loppedam buok suddoid andagassi addet, vaiko mi vel dam llad dimostge boattet.

Lossadet vaiddujuvvum ige mikkege duottan čajetuvvum.

(Čali ja sisasaddi J. SamuelsenDænodagast.)

(Lasse oudeb nummari).

Dasto jorgeti son vuigistaga farisealažai bællai ja cuigudi sin æra lakai ja æra saniguim, nuftgo maidai son 8 gærde vuigistaga čalni vuostai vuovgga sin guokteläšvuoda diti, mast i læk ærago olgoides habme Math. 22.

Jesus celki duodalaš dingai sin ala, man vuostai si æi sattam cœlkket ovtage sane, jogo atte son gielastalai daihe atte dak lagašvuodak sin lutte æi læm bahak. Manne orro si javotaga, go Jesus sin cuigodi? Dainago sin oamedovddo læi Jesusa mielde-duodaštægje ja sin ječasek ala guoddalægje. Mutto almaken go sin miella i læm vuoiggadlaš, de vašasgegje si ja jorggalegje su rakisvuoda cuigodusa kristalašvuoda vaššen ja kristalažaid boradæbmen. Ja su stuoremus vækkadagoid lokke si Beelsebul fabmon. Mutto čei si mattam dam dævdet æra saniguim, go atte son sardnedi sigjidi, kristalažaidi, ige dam sist celkkujuvvum mailbmai, gæina son dušše borra ja jukka ovtast. Damditi soibme si Jesusa suddolažai usteben, boriš ja jugiš olnušen, vidnejukken j. n. v., vaiko galle oidne, atte son maidai sardnedi suddolažaidi jos joge čera sanigim, mutto dam jorggalegje si suddolažaid guoibmevuottam. Si bilkkedegje su buorre nama ja gudne su ječas olbmui gaskast su ječas ædnamest. Ja jos si almaken nistetegje soabmasa albmuga gaskast sudnji mieđet, de dallanaga celkke si soaimaldakkan dasa: Dat læ dat garroduvvum olmuš; mi laga i dovda, ja Jesusi celkke si: Dak læk du oapatusmanak, æige buorebuk. Ja nuft doarradalle si su kristalašvuoda vašalažžan, gidda dassači go si hængastegje su ruosa ala, ja dast vel gæččalegje si su ala buktet bakčasa ja hæppada nu ollo go vejolaš læi; mutto buorre oamedovdo duodaštusa ja buorre mielalašvuoda si æi mattam sust rievedet, ja son valdi sin goaves gævatusa buorre oaive mielde, logadedin dam diettemættomvuottam; dastgo son rokkadalai sin oudast: »Ačāam adde andagassi, dastgo si æi dieđe maid si dakke!» Nuft bivdi son linosmattet sin rangaštusa, ja go dam son læi dakkam, de ravvisti son vuoinast su ačes giti ja manai jabmem sisa buorremielalašvuoda siste.

Aido nuft maidai dak sæmma olbinuk dakke Stefanusin su vanhurskesvuoda famodagoid ja visesvuoda diti, man vuostai si æi nagadam čuožžot. Si asategje værre duodaštægjid ja gesse su digge oudi, gost son værrot guoddaluvvui Ibmel bilkkedægjen j. n. v.; nuftgo buokak guđek diggest čokkajegje ja gečče su ala, oidne su

amadajo dego engel amadagjo. Manne læi engel šærradvuotta su muodoin, dainago sust læi buorre oamedovdo duodaštus Ibmel ja værre duodaštægji oudast, gæk bisso »garra čæbaten ja ja birračuopakættes vaibmon ja bælljen ja alelassi Bassevuoina vuostai čuožžon.«

Si æi mattam ovtage sane cœlkket bœloštussan. Manne æi? Danne go sin dovddo læi sin ječaidæsek ala guoddalægje ja Stefanus mielde-duodaštægje. Sist i læm mikkege æra dakkat go dušše bani gasket. Mutto Stefanus fal gæčai bajas alme guvllui ja oini Ibmel hærvvasvuoda ja buorremielalašvuoda. Son oini alme rappasam ja olbmui barne čokkamen Ibmel olgíš gieđa bæld. Mutto Judalažak ain æmbo huikke olgushoigge ja gæđgdegje su. Stefanus luottadi čibbides ala ja varradattujuvvum njalmin rokkadalai sorbmijægjidis oudast nuft: »Hærra ale logatala dam sigjidi sudon,« ja son oadđai rafhai. Stefanus ani rafhe Ibmelin, rafhe ješječaines ja buorremielalašvuoda sorbmijægjidisguim. Dam æi nagadam su vašalažak sust erit rievedet.

Mi oaidnep historiast dallego Johan Huss vašalažak doarradalle su kristalašvuoda diti. Si čadne su gidda, buollategje dola su vuollai. De læi maidai okta boares akko sin gaskast, gutte čuopai rissi dam dolli dakkam diti dola bakkasæbbon, nuft balvvali akko mielastes Ibmel. Mutto go oini ako ja dam gævatusa, de mójotallamin celki son: »Vuo! duibmes vanhurskesvuotta.« Nuft valdi son maidai ako hæjos dago buorre oaivvel mielde; dastgo son dovđai dam miellalage, mi su dam vigati dakkat.

Nuft loappa min Hærramek ja dam guovte oskaldas mattajægje olbma historia.

Nuftgo dast, de nuft maidai oidnu buok kristalašvuoda aigin. Mađe æmbo Ibmel manak læk hærvasmattam ačesek nama mailne oudast, de dađe æmb læ fast Ibmel manaides hærvasmattam hæde ja baha bæive. Ja mađe æmbo si læk hærvasmattujuvvum dađe bahab sin doarradallidi. De addaši dal Ibmel migjidi buokaidi dam avo, atte mi ælašeimek sudnji gudnen, gutte læ oaffaruššam varaides min oudast, nuft atte min ællem historia šaddaši sæmma lokkat min mañestboattidi.

Gukken ja lakka.

Varrestobok

Sameædnamest.

Stuorradigge læ bevilggim lakka 3000 kruvna varre- daihe duodarstoboi divvuini ja rakadæbmai Sameædnamest.

Gargiai Guovddagæino-mæde ala galgga oðda albmugstoppo rakaduvvut, arvalusa mielde šadda dat makset Kr. 1,65,0. **Soganvare** stobok galggek divvujuvvut kr. 220,00 oudast. **Levjogast** galgga divvujuvvut 400 kr. oudast.

Muttom duodarstoppoi, man nama læ darogilli **Ravdnastne** galgga lasefuvvut jakkasaš balkka 150 kruvna. Dam stobo gææce læ Ravdna Samuelsdatter Uccc. Son læ læmaš varrestobo gææce juo dam jage 1874 rajest, ja kontrava mielde læ sust rievte dast læt gidda su jabnembeives ragjai. Mutto dal læ son juo 83 jage boares ja læ hui buocas, damditi la arvvalusast oazžot sirddat su dam stobost erit ja oazžot nuorab olbmuid dasa gææcen. Dak kr. 150,00 mak galggek bevilggejuvvut, galggek Ravdnai jakkasažat nuft gukka go son cella

Girkkočoggalmasai jakke.

Mi aiggop roakka dagjat, atte dat jakke læ læmaš girkkočoggalmasai jakke. »Girkkočoggalmasak! Mak dakges læk?» daida soames jærrat. Girkkočoggalmassan goččujuvvujek daggar čoggalmasak, masa oktibottek bismak, papak, sardnedægjek ja ærak dutkat girkkolaš ašid. Daggar čoggalmasak læk dam jage dollujuvvum valljit min ædnam mietta mæsta juo buok gavpugin. Mutto de daida soames jærrat: Manne dollek dal daid čoggalmasaid æmbo go ouddal? Ašše læ namalassi dat, atte Norga statagirkko læ, oazžop mi dagjat, hædest. Ja dal go oktiotvastattujubme politikalažat Ruotarikain mannam jage čovddujuvvui, ja mi ollaset politikalaš friavuoda oazžimek, de læ dego maidai friavuoda dovdo ja aibašæbme girkolažat morrani stuoreh fabmoi. Gukka læ galle dovdujuvvum noadđen dat šlavavuotta, man vuolde girk-

ko læ ferttim bargat ja su fidnoides doaimatet, ja ollo jagid čada læk erinoamašet oskolaš papak bivddam statast æmbo friavuoda girkkolaš ašin; mutto stata i læk dam friavuoda ad-dam.

Soames daida jærrat: Gi læ dalle dat, gæst stuoremus fabmo læ statagirkost? Statagirko alemus bisma læ gonagas, damditi fertte son maidai goit nama mielde læt lutheranalaš, jos son kruonos i galga masset. Mutto juokke jurdašægje olmuš dietta, atte dat læ ænaš oassai dušše nama mielde, atte gonagas radde sikke girko ja stata bagjel. Dat læ radđetus, gutte stivre. Radđetus lattok galggek maidai laga mielde gullat lutheranalaš girkkoi. Mutto juokkehaš dietta, atte dam siste i oro mikkege æra go dat, atte si čei læk olgusmannam statagirkost. Si ožžok gal damditi læk friajurdašægjek buokak ja vela čuožžot statagirkost. Mutto vaiko si buokak lifči Ibmel biettalægjek, de almaken si sin amnatæsek mielde galggek læt girko stivrijægjek ja formindarak ja goccet girko vuoiggadvuoðai bagjell

Mutto igo læt radđetusast oktage lattok, gutte galgga læt gææcen girkolaš aši bagjel? Læ gal okta, son goččujuvvu girkkostatsraadan. Mutto songe davja valljijuvvu radđetussi i girkolaš aši diti; mutto damditi go sust duot daihe dat politikalaš oaivvæl læ, ja jos vela radđetussi ožžujuvvuge okta olmai, gutte čuožžo girko dovda-stusa vuoda alde ja gutte aigoši girko vuoiggadvuoðaid oudedet, de datge i væket ollo, jos dak æra radđetus lattok æi guldal su.

Mi mattep nabbo dalle dagjat, atte radđetusa gieðast læ buok girkolaš fabmo. Dat olgusnamata bismaid ja papaid alma ovtastge jærataga, heivvego vai i. Aldes girkost i læk mikkege famoid. Radđetus oazžo namatet bisman ja pappan, gæn ješ haleda lekus dat dal lutheranalaš daihe i.

Die læ dat ašše mi æmbo ja æmbo læ garttam lossaden ja vaimonoadđen erinoamašet oskolaš papaidi. Dat stuora ja buolle gačaldak læ dal, mi galgga dakkujuvvut? Buokak mittek dasa, atte juoga dal fertte dakkujuvvut. Ja dutkam diti dam gačaldaga: Mi galgga dakkujuvvut oazžom diti stuoreh famo aldses girkkoi su ječas ašid bagjel, dollujuvvujek

dak stuora girkkočoggalmasak. Vastadusak dam gačaldakki læk dam ragjai læmaš golvma.

Muttomak sittek **friagirkko** dam vuoge mielde go dat lutheranalaš min ædnamest dal læ, muttomak fast sittek **reformerijuvvum** (buoreduvvum) **statagirkko**, ja fast ærak sittek **fria almuk girkko**. Jos mi ællep, de šaddap mi dast dal oaidnet, moft manna.

Mærkalaš dapatus.

Ovta mærkalaš dapatusa birra muitteluvvu Mehavnast. Muttom gavp-peolbma O. G. Lillevika nieidda 5 jage boares šaddai dast gieskad muttom ija fakkistaga čalmitæbmen, alma mange siva- daihe ašetaga. Go son ækkedes nokkat bijai legje su čalmek aibas dærvas; mutto go son iððedest likai bajas, de son i oaidnam maidege. I čalmin gal dovdo ige oidnu i mikkege, dak orruk læme lika dærvas go ouddal; mutto manna i oaine fal maidege.

Manna rieppo sadijuvvui dallanaga oarjas čalbme doaktar lusa, vai bessek iskadet ja gææčalet oaino fast ožžodet. Savatatte læ, atte manna rieppo fast bæsaši oadnet.

Buollevine

daihe jugisvuoda oaffarak.

Mutto darogiel avisast lokkap mi hirbmos stuorra talaid, mak jugisvuoda gææld læk bajasčallujuvvum. Dak čajetek, man ædnag olbmuid alkohol gevatus sorbme.

Storbritaniast jabmek vidnejukkam gææld jakkasažat 40 duhat olbmu, Belgiast ja Hollandast 20 duhat Ruosaednamest čuoðe duhat, Frankrikast 40 duhat. Skandinaviast ja Sweitsast 10 duhat. Oktibuok šaddek dast alkohola oaffarak jakkasažat 250 duhat olbmu, daihe 30 jagest 7½ miljon olbmu. Dast garttek lika ollo go læk gaččam dam 19ad jakkečuode soðin.

Tuiskaædnam olgusgolok soatteveki ja flaadi gartte daina jagin 1898—99 bagjel 730 miljon marke, mutto dam ædnam golok garrimjukkamusaide sæmma jage legje 300 miljon marke.

Ruotarika oaffarušša jakkasažat soatteveki 35 miljon kr., mutto garrimjukkamusaide 80 miljon kr.

Danmarko soattevæga olgusgolok legje 1901 lakka 28 miljon kr., mutto vidnai manai 6½ miljon. Maggar dušsedubme olmušvuodast læ dadde garrimjukkamušil! Boarsoadest jabme 22 duhat engelas soaldata; mutto Engelandast jabme sëmme aige vine gææld 320000 olbm. Nabbo dalle šadda rekeg naft: Go 7 olbm. gaæce soadest, de sorbmi gonagas alkohol 100 olbm.

„Nuorttanaste“

olgusadde læ dal jottemen. Go dat nummar blađđai ealluvvu læ son Hammerfestast. Gieskad læ son fid-Lagesvuonast, gost son læ čoaggalmasaid adnam euvvovaš baikin: Goabbaši Dorskevuonain, Bækkervuonast, Davvësidast Igjavuonast Gæsegoppest, Adamvuonast ja Stuorruvuonast. Mæsta buok baikin legje olbmuk višalalak čoakkai boattet. Mutto ænemu-sak goikke Ibmel sane maŋŋai orro læmen Adamvuonast ja Sturruvuonast; goabbašagaingavdnujegje almai halidægje sielok. Dat læi vuostas have go mon Lagesvuonast læm fidnam, ouddal læ læk læmas gukkebuin Igjavuona rajest. Mu mielde læi dam have Anders Murberg Fielvuonast Al-tast. Boares Johan Erik Soffa Stappogiedest Tanaruvtast læi maidai jottemen sardneræisost dobbe. Son læi Dača-Samemissionast bigjun jottet Diakon Nilsen sajest, gutte dal oktan bærrašin læ mannam Kristianiai. Mu arvvalus læ, atte Johan Erik Soffa lifce galggam ouddal juo valdduvvut jotte sardnødægjen Sami gaski. Son læ dal lakka 70 jage boares; mutto ain læ son dammađe havskalaš, atte son nagada jottet goit daggar baikin, gost dampma manna.

Mailmehistoria.

Boares aige historia.

Arvo mielde 5000 jage ouddal Kristus riegradæme rajest 400 jage ragjai Kristus riegradæme maŋŋel.

Dak nuorttaædnamlas olbmuk Egyptalažak.

Bævčabøle eiegast Afrikast læ Egypten vagge; Nilen, dat stuorra dædno, mi læ okta daina buok gukkesmus dænoin mailmest, golgga dam

vagge eada, mi læi ovta gærde okta goppe. Mutto de bođi Nilendædno su lairaines ja bijai dan mærabodnai, ja bodne allani ja allani gidda dassači go eace ala bođi ja šaddai ænam. Vel dalge boatta Nilen juokke jage su dulvines ja lairaines. Jos dat dam i dagaši, de lifcei Egypten okta mæcce; dastgo dobbe i arve olos goassege. Mutto dobbe bagjen Abessiniast goaivo dego guvsin 3 mano oktan manost, ja Abessiniast boatta dat alitvdnasaš Niledædno, vuolas daihe nuftgo dat maidai goeuvuvvu: Dat eappis Nilen, damditi go nuft eodnag ædnam ja stanče dam mielde euvvo. Dat læ okta suorgge Nileni. Ješ dat oavvedædno boatta Afrika stuorra javrin ja dat namatuvvu danen vilggis dædnon, dannego dast alelassi læ buttes eace.

Dat aletvdnasaš Nilen golgga dulve aige hirbmos jottelet vuolas varid gaska. De læ dego dat diedaši, atte dal darbašuvvu eace dobbe vuollen Egyptenest. Dat bakka bieggalaš bigjam saddo vuostai gierragi ja lastai ala, ja jokka læ sisagaikkom ja stančom. Mutto de boatta dulve. Jokka bagjel ravdai manna; olbmak manak ja vilda vuovsak birra eacest. Guollespirrok, maina eumas eolggaga dego silbba, euvvuk ravnji mielde, ja ainost læk oktan balvvan loddek suonjardægje dolgiguim. Mutto muttom sajin læ dædno nu ruoksad dego varra; go olmuš dam ruksis eace guvsin daihe glasain goiste, de oaidna son atte læ dam eacest juoga mi vuogjo bodnai. Dat læ muttom lagan fina saddo, maid dat alet Nilen læ mieldes buktam dobbe Afrika allagasain, ja dat læ mi dakka ædnam nuft mađohes šaddolažžan. Ædnam læi dego mæcce, mutto læ šaddam dego okta lieggos gilva gardde; ja i læk imaš, atte dak boares Egyptalažak dakke Nilena Ibmelinesek. Si lavijegje lavlot. «Go don badak, de avvoda ædnam, juokke hærvvarasse illoda, jukke ælle oažžo su biebmos»

Mutto varid gaskast vællajek si jabmen, si gudek manga duhat jage dast ouddal botte Asiast ja duktijegje ædnama, goivvu kanalaid ja vækkeitegje jogaid dokko bæssat, gost i læm ouddal læmas goaikanasge eace. Si javrid ja laddoid rakadegje ja orostatte daggo, goggo dat vahaga viggai dakkat. Ja go si vuost legje laddoid ja kanalaid rakadam, de rakadegje si

maidai æra, — si huksijegje daid buok stuoremus rakkanusaid, mak gavdnujek mailmest, namalassi pyramidaid ja tempelid.

Pyramidak.

Mak dakgis læk? Dak læk daggar rakkanusak, mai olgodes habme ollo sulastatta bagjesami lavoidi. Dast læk 4 saine, mak bajasmannek eokkalassi. Muttomak daina legje hirbmos stuorak. Dak buok stuoremusak galgge læm 150 metar allad, ja go buok 4 saines mitto valdduvvui ædnam alde, de okti sin gukkudak gartai 1 kilometar.

Daina mađohas stuora godin legje havdadus baikek gonagasaidi, daina legje maidai guokte gammara, dat uccemus dronnega liki ja dat stuoremus gonagasa liki. Vela minge aige euvvuk dak pyramidak eovkodam dego jameskušak bæivveboaldatagast. Dak læk 5000 jage boarras.

Vaiddujuvvum likak (mumiak).

Egyptalažak datto, atte sin likak galgge burist vurkkijuvvut, gonagasa lika buok buoremusat; dam i galggam oktage duottadet; dastgo si jakke, atte siello, dat jabmemættom siello, davja bođi dam jabman rubmaš lusa, damditi si ai suovvam, atte rumaš galgai guocaget, ja damditi vuidde daihe balsamerijegje si dam, — si valdde siskušid olgus ja bigje sisa daggar dingaid, mak hettijegje rubmaša guocagemest. Daggar likak goeuvuvvujek mumiens, ja manga duhat jage maŋŋel, legje dak likak eabba.

Maid dak æra havdek muittalek.

Dak legje duše gonagasak gudek havddaduvvujegje pyramidai sisa, mutto buok Egyptalaš havdek læk æra laganak go min aiggasaš havdek. Dabalaš olbmuk havddaduvvujegje saddo sisa davjemusat alasen alma mange gistotaga, ærak bigjujegje ucca kammaražži, mi læi rakaduvvum diggalgedgin. Mutto pyramidaid birra læk hærras olmui havddek. Dak balsamerijuvvum likak vællajek eiegna-lasast vare siste, burist vurkkijuvvum. Havde olgouva siskabelde læ okta ladnja, gost papak ja dam jabman olbmuk lagamuš sogalažak oaffarušset, ja si jakke, atte maŋŋel bajasuožžela dat jabme ja borra dam oaffarest. Maidai jakke si, atte jabme dutta go sudnji adduvvum oaffarest govva. Damditi gavdnujegje govak seinidi hengastuvvum havdin. Dobbe legje maidai daggar govak, mak ouddandivvo Egyptalažai cellem. Mi oappat ollo daina Egyptalaš havdin. Mi oaidnep vuovsai gæsemen plogaid, gilvveolbmaid vazzemen korinæsek ja gilvvenen, oalgak euvvuvvujek, ja færa maid dam aige bæivalas ællemest gavdnap mi govvaduvvum boares Egyptalažai havddegammarin.

»Nuorttanaste« ealle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteralen.